

Gäller för: Vuxenpsykiatri

Innehållsansvar: Erika Gustafsson, (erigu6), Teamledare

Granskad av: Flera granskare finns - se eftersättsblad

Godkänd av: Viktoria Skeie, (vicsk), Verksamhetschef

Giltig från: 2025-11-10

Giltig till: 2027-11-10

Årlig hälsokontroll gällande levnadsvanor inom rättspsykiatri

Syfte

Skapa en positiv livsstilsförändring gällande levnadsvanor.

Mål

Patienter som vårdas inom rättspsykiatri skall erbjudas
möjligheter att förändra sina levnadsvanor.

Handläggning enligt följande

Patientansvarig sjuksköterska (PAS): I samband med
inskrivning av patient tar PAS rutinprover samt mäter vikt, längd,
midjemått, blodtryck och mäter puls (bilaga 1). BMI beräknas per
automatik i Melior om vikt- och längduppgift skrivs in under
”Mätvärden”.

För ineliggande patienter utförs samma rutinprover samt
mätningar som ovan. Se labbmodul under rubrik ”Brinkås årlig
kontroll”. Detta utförs, om patientens mående tillåter, +/- 6
veckor från patientens födelsedag. Har patienten inte möjlighet att
samverka till undersökningen vid tillfället, görs ett nytt försök när
patientens möjligheter att samverka är bättre. Patienten och PAS
fyller tillsammans i en enkät:

[Samtalsunderlag om levnadsvanor.](#)

Enkäten tas med till mötet med hälsopedagog som underlag till ett samtal om levnadsvanor.

Se (bilaga 3) för underlag till de somatiska frågorna som kan vara viktiga att få svar på, detta dokumenteras under uppdaterat status.

PAS fyller i och lämnar en anmälan till aktivitetshuset gällande hälsoundersökning hos hälsopedagog. Anmälan finns på startsidan i Sharepoint.

Resultatet skrivs in i Melior under: Uppdaterat status, sökord: Årlig hälsokontroll. Skriv provtagning gjord, datum och resultat för enkäterna. Den personal som har rådgivande samtal ska även registrera KVÅ-koderna under Uppdaterat status, sökord: Åtgärds kod. Om sökordet Åtgärds kod inte finns så behövs det läggas till manuellt i Uppdaterat status.

DV142 Rådgivande samtal om matvanor

DV132 Rådgivande samtal om fysisk aktivitet

DV122 Rådgivande samtal om alkohol

DV112 Rådgivande samtal om tobak

Lämna kopia på ifyllda enkäter till patienten, en kopia sätts i patientpärmerna.

PAS skriver en konsultremiss till dietist (bilaga 2) i samråd med hälsopedagog om patienten är i behov av samt motiverad till dietiststöd för att förändra sina matvanor.

Hälsopedagog: Bokar tid för riktad "hälsoundersökning". Utför konditionstest Eklom Bak (cykeltest) samt en funktionsbedömning. Följer upp enkätsvaren levnadsvanor samt för ett samtal kring patientens livsstil och levnadsvanor. Pedagogen tillser att Fysisk aktivitet på recept (FaR) föreskrivs samt att patienten är införstådd och accepterar åtgärderna. Ärendet återkopplas sedan till avdelningen.

Dietist: Om det vid samtal hos Hälso pedagogen uppdagas att ett mer riktat arbete krävs kring matvanorna kontaktas dietisten. Således är dietistkontakten behovsstyrt och måste inte ske vid varje hälsokontroll. Besök med patienten bokas in till en tidpunkt då KP/PAS kan närvara. Vid besöket beslutas det om hur ett förändringsarbete skall gå till, om det behövs fler besök hos dietist samt vilket stöd patienten behöver från KP för att nå resultat.

Fördjupningsmaterial:

[NU-sjukvårdens kunskapsstöd om levnadsvanor](#)

[RMR Årligt hälsosamtal och somatisk kontroll av patienter med långvarig psykiatrisk ohälsa](#)

Rutinprover och mätvärden

Vikt

Längd

Midjeomfång

Blodtryck

Puls

BMI

Frågeformulär Levnadsvanor

Konditionstest Ekblom Bak (utförs av hälsopedagog)

Se rubrik "Brinkås årlig hälsokontroll" i Melior under Lab-ordination

B-Erythrocyter

P-Kalium

B-EVF

P-Kolesterol

B-Hb

P-HDL-Kolesterol

B-Leukocyter

P-Kreatinin

B-Trombocyter-

P-Natrium

fP- Triglycerider

P-Urat

fS- insulin

P-Urea

P/S-Albumin

P-TSH

P-ALAT

P-Tyroxin,fritt

P-ALP

fkP/fvP-Glucos

P-ASAT

B-HbA1c

P-Bilirubin

P-LDL-Kolesterol

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

P-Calcium

P-CRP

P-Fosfat

P-GT

Remiss till dietist

För att skriva en konsultremiss i Melior - gå till "Ny anteckning" och välj där "Konsult".

I remiss till dietist bör följande information ingå:

- Psykiatrisk och ev. somatisk diagnos.
- Ev. symptom/funktion (de uppgifter som är av betydelse för nutritionsbehandling).
- Tidigare relevant sjukdomshistoria för aktuell problematik, tex ätstörning.
- Beskrivning av nutritionsproblemet (tex övervikt, viktnedgång, ensidigt intag).
- Poäng på kostindex (bifoga kostenkäten).
- Motivation till att förändra kosthållning.
- Aktuell vikt och BMI.
- Ev journalförd vikthistoria.
- Gärna hänvisning till relevanta journalanteckningar, gällande nutrition.

Konsultremissen skickas via internposten till:

Vb Dietist, Medicinmottagningen, Specialistmedicinkliniken NÄL.

Exempel på frågor om somatiska symtom.

Frågorna hjälper dig som inte dagligen arbetar med somatiska tillstånd att bedöma riskfaktorer och hälsotillstånd relaterat till metabolt syndrom, hjärt-kärlsjukdom, KOL samt tandhälsa.

Svaren kan användas vid bedömning om ytterligare underökningar behöver göras på somatisk enhet.

Metabolt syndrom:

- Har du någonsin blivit diagnostiserad med metabolt syndrom? (om känd)
- Upplever du ökat midjeomfång eller övervikt?
- Har du högt blodtryck eller tar du några mediciner för detta?
- Har du någonsin haft högt blodsocker eller diabetes, eller har någon i din familj diabetes?

Hjärt-kärlsjukdom:

- Har du någon familjehistoria av hjärt-kärlsjukdom?
- Har du upplevt bröstsmärtor, oregelbundna hjärtslag eller andnöd?
- Har du någonsin haft en hjärtinfarkt eller stroke?
- Tar du några mediciner för att kontrollera ditt kolesterol?
- Har du någonsin blivit diagnostiserad med högt blodtryck?
- Upplever du svullnad i benen eller fötterna?

KOL:

- Upplever du andnöd eller hosta med slemproduktion?
- Har du någonsin blivit diagnostiserad med KOL?

- Har du någonsin rökt eller utsatts för passiv rökning?
- Har du haft några lunginfektioner eller exponering för skadliga ämnen i arbetsmiljön?
- Använder du några läkemedel eller inhalatorer för att hantera ditt andningsbesvär?

Frågor om tandhälsa:

- Har du behandlats av tandläkare eller tandhygienist de senaste två åren?
- Har du besvär från munnen?
- värk, svullnad, trasiga tänder eller fyllningar, lösa tänder, illasittande proteser, muntorrhet, sår eller blåsor?
- Är det något du undviker att äta för att det är besvärligt att tugga eller svälja?

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Vuxenpsykiatri

Innehållsansvar: Erika Gustafsson, (erigu6), Teamledare

Granskad av: Torgny Hansen, (torha5), Teamledare, Erika Gustafsson, (erigu6), Teamledare

Godkänd av: Viktoria Skeie, (vicsk), Verksamhetschef

Dokument-ID: NU10094-1226863795-209

Version: 1.0

Giltig från: 2025-11-10

Giltig till: 2027-11-10